

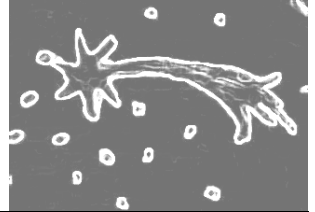
Budavári Hírmondó

A Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XIV. évfolyam 2009/4. szám **Ádvent**

„Mert az ő igazsága minden bűnnél nagyobb, élete minden halálnál hatalmasabb, üdvössége minden pokolnál legyőzhetetlenebb.”

Luther Márton: Értekezés a keresztyén ember szabadságáról

Jeruzsálemi emlék

Amikor közelebb ért, és meglátta a várost, megsiratta, és így szólt: Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat. (Lukács 19, 41-42)

Szeptember vége van. Jeruzsálemben még nyár, 35 fokos hőség. Az Olajfák hegyén állok, a legmagasabb pontján épült német evangélikus templom előtt, és lenézek a városra. Gyönyörű látvány. Fehéren ragyogó kövek, a masszív városfal, csodálatos épületek. Megelevenedik előttem Jeruzsálem mozgalmas története. Dávid király városa, és a távolban látom is Dávid tornyát. Ott állt Salamon temploma, majd a babiloniak pusztítása után a még pompásabban épített második templom, Heródes temploma. Ma az Al-Aksza mecset aranykupolája jelzi a helyet. És innen a távolból csak sejthető az a terület, ahol a második templom romjaiból megmaradt a Nyugati Fal, vagy ismertebb nevén a Siratófal.

A szemem egy közelben lévő kis templomra vándorol. A templom neve: Dominus Flevit. Ott épült, ahol a hagyomány szerint a Jeruzsálembé érkező Jézus állt egykor, látta a várost, és megsiratta. Tanítványai csodálkozva néztek Jézusra. Ők a gyönyörű épületeket, az impozáns méretű köveket látták, büszkék voltak Jeruzsálemre. Miért sír Jézus?

Jézus látta a valóságot. Tudta, hogy népe elutasítja őt, nem ismeri fel, hogy benne Isten kínálja fel békéjét a városnak. És ezzel a maga sorsát pecsételi meg. „Mert jönnek majd reád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak; földre tipornak téged és fiaidat, akik benned lagnak, és nem hagynak belőled követ követ, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.”

Jézus szavai szóról szóra beteljesültek. Őt magát elutasították és a kereszten kivégezték. Harminchétfélével később a békétlen, a római uralom ellen lázadásban kitört várost elfoglalták Titus, a későbbi császár katonái, a várost lerombolták, a gyönyörű templomot kifosztották és felgyújtották. A zsidóság szétszóródott, szerte a világba.

Míndez eszembe jut ott, az Olajfák hegyén állva.

Most ádvent kezdődik. Jézus jön, most hozzánk jön, és rátekint életünkre. Lehet, hogy mi is úgy vagyunk, mint a tanítványok. Impozánsnak, rendben lévőnek látjuk életünket, büszkék vagyunk magunkra. Ez az én életem, én építettem. Hát nem szép?

Jézus ránk néz, és elszomorodik, sírva fakad. Ő a valóságot látja. Látja, hogy elutasítjuk őt, nem ismerjük fel, hogy benne Isten kínálja fel nekünk békéjét. Látja, hogy mivé lesz nélküle az életünk.

Aztán Jézus lassan elindul az Olajfák hegyéről. Nem fordít hátat, nem mondja, hogy ha nem kellek, akkor el is mehetek. A város felé indul, hogy elfogják, megalázzák, halálra ítélik, megkínózzák, és aztán végül keresztre feszítsék. Jeruzsálem elutasítja magától Isten Fiát, Isten Fia pedig odaadja az életét Jeruzsálemért.

Elutasíthatjuk magunktól Jézust, ő mégis újra és újra jön hozzánk. Jön az advent üzenetével, hogy itt vagyok, kereslek, szeretlek, a javadat, a békességet akarom adni neked. Jézus meghalt Jeruzsálemért, a népéért és a világért, minden emberért. Értünk is. Kibékítette Istennel az embert. Nekünk is mondja most az Ádvent kezdetén: Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat!

Ádvent arra hív mindnyájunkat, hogy keressük az Istennel való békességet. Aki régen volt templomban, jöjjön el az istentiszteletre. Jézus van jelen, az ő szava hangzik. Aki régen olvasott Bibliát, vegye kezébe napi fél órára, és nyugodtan, lassan olvasson el Lukács evangéliumának első három fejezetét. Aki régen imádkozott, üljön le magányosan, és szedje össze a gondolatait, mondja el Jézusnak. Ő jelen lesz és hallja. Aki régen tartott lelkiismeretvizsgálatot, az szedje össze a bátorságát, és nézzen önmagába. Ha kérjük, Jézus megbocsátja a bűneinket.

Mennyi jó adventi program. A Jézussal való találkozás ideje, mert Jézus most közelebb ért hozzánk.

Balicza Iván

INTERJÚ**Életbevágóan fontosak**

Dr. Vítális Györgyöt annak apropóján kerestük meg, hogy idén 20 éve indították újra a Fasori gimnáziumot és ő maga idén

lett 80 éves. Családneve életbevágót jelent. Gyuri bácsi számára életbevágóan fontos az istentisztelet, a tanítás, a geológia, az ősök, a család, a dátumok, a nevek. Ha megélem, szeretnék én is olyan szellemi, testi fittséget, mint ami neki van.

V.Gy.: Geológusként végeztem, már apám és nagyapám is az volt. Ilyen szempontból nagy volt rajtam a nyomás, és feleségem is geológus volt, így gyerekeinknek nem engedték, hogy azok legyenek. 3 gyermekem, 6 unokám, 2 dédunokám van. Minden december 25-én az egész nagy család összejön, hogy együtt ünnepeljünk.

80 éves születésnapomra a Földtani Társulat, a Hidrológiai Társaság, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat ünnepi ülést szervezett.

Nyugdíjasként még 6 évet tanítottam természeti földrajzot a fasori gimnáziumban.

Ez a kapcsolat mikor indult?

A fasori templomban kereszteltek. Kemény Lajos keresztelt és érettségikor is ő volt az egyház részéről az elnök.

A fasori gimnáziumot 1823-ban Budapesti Ágostai Hitvallású Evangélikus Főgimnáziumként hívták életre. Én 1940-48 közt tanultam ott. Különböző kényszerítő körülményekre hivatkozva 1952-ben az evangélikus egyház vezetői átadták az államnak, aki nem iskolaként üzemeltette tovább, így akkor jogutód nélkül megszűnt.

Hogy történt az újraindítás?

Óriási energiák kellettek hozzá, személyes kapcsolatok felhasználásával. Egykori tanárok és diákok az 1980-as évek elején vetették ezt fel, Gyapay Gábor 84-ben felkereste a művelődési minisztert. Az iskola elvételekor mindent széthordtak. Nem visszakaptuk az iskolát, hanem újra kellett teremteni. Az Országos Pedagógiai Intézet a szép, hatalmas tantermeket 2-3 részre választotta, komoly anyagi vonzata volt a visszaalakításoknak. A külföldön élő egykori diákokból megalakult Genfi Fazor Egyesület nagy segítségünkre volt. Az iskolát 1989-ben újraindítottuk.

Nehéz volt tanári kart verbuválni?

Akik még megvoltak a régi tanári karból, azok mind beléptek. Ezen kívül nehéz volt új tanárokat összeszedni, mert a legnagyobb tragédia az volt, hogy a 37 éves kényszerszünet nem tette lehetővé a régi gyakorlatot, mely szerint a kezdő tanárok maguk is Fasori diákok voltak, akik az egyetem elvégzése után csodálatosan működő, nagyszerű tanári karba csöppentek bele. A mostaniak nem ismerhetik az egykori Fasori szellemiséget. Anno a tanár a hivatásának élt.

Egykor a szülőnek kellett igazolnia, hogy gyermeke volt a héten istentiszteleten. Sajnos ma már nem mozgatják meg úgy sem a diákokat, sem a tanárokat.

A Budavári gyülekezethez hogyan kapcsolódik?

Már 1934 óta a gyülekezet területén élek. Madocsai Miklós javaslatára megválasztottak presbiternek, legutóbb tiszteletbeli presbiter lettem. Már sok éve szervezek kirándulásokat itt. Korábbi években kettőt is, utóbbi években már csak egyre kapok lehetőséget. Kitalálom, megtervezem és menet közben elmondom mi látható.

Nekem a Budavár mindig is alapintézmény volt, ez a kiindulópont.

Hogy alakult az Ön vallásossága?

6 éves korom óta minden vasárnap megyek istentiszteletre, kivételt csak betegség, kirándulás, külföldi út okozhat. Igen, már 74 éve.

Lakásomtól négy templom is félórányira van, a lelkes személye alapján próbálok kiválasztani a várható legjobb prédikációt.

A vallásosságba beleszülettem, ettől én nem tágitok.

Mivel foglalkozdik mostanában?

Készítettem egy életműalbumot. Felmenőim Szepességből származnak, az 1700-as években a tót telepésekkel Szarvasra kerültek. Már 5 éve minden héten egy nap leutazom oda, ahol 5 órát családkutatóval foglalkozom.

Minek köszönheti 80 évesen ezt a testi, szellemi fittséget?

Az Isten akarata és kegyelme vezérli az életemet. Mindent erre fűzök fel. Az örök élet relációjában élek és viselkedek. Legcsodálatosabbnak tartom, hogy a 'hiszekegy'-ben elmondjuk, hogy hiszek az örök életben. Nem a nihilbe megyek, amikor feldobom a talpamat, hanem az örök életbe. És ez életem minden részében ott van.

Szóval erőteljes Istenhit és erőteljes hit abban, amit csinálók.

És a jókedélyüské minek köszönhető?

Ez már magától formálódik. Igyekszem mindennek eleget tenni, és normálisan élni, viselkedni.

Kosynus Tamás

MEGSZÓLAL A PRESBITER

Családom szarvasi szlovák, verbászi, törökbálinti és nagybörzsönyi német eredetű családok egymásra találásának eredménye.

Így születtem 66 éve a II. világháború kellős közepén, a kelenföldi Benczúr László vallástanár és a tragikus körülmények között meghalt Szántó Róbert kelenföldi lelkész lányának

elsőszülött gyermekeként. Mire megszületett öcsém és idősebbik húgom, hamarosan megélhettük a velünk egykorú gyerekekkel együtt a Kendeh család szívfacsaró kitelepítését, majd a családuknak átköltözését az Üllői útra, ahol édesapám a Luther otthon legutolsó igazgatójaként kapott szolgálati megbízatást.

Az akkori ott lakók a mai napig egyházunk hűséges tagjai és gyermekkorom legszebb emlékeinek őrizői.

A Luther otthont az államhatalom megszüntette.

Édesapám Dezséri László püspöki titkára lett, de folyamatosan vezette egyházunkon belül a gyermekbiblikári munkát. Ekkor született meg, utánam 10 évvel, a kisebbik húgom. Azonban a családi boldogságnak hamar vége lett, mert édesanyám 35 évesen eltávozott közülünk.

A konfirmációnkat 1956 tavaszán már nélküle ünnepeltük.

A forradalmat az Üllői úton éltük át izgalmaival, aggodalmaival, de csodáival együtt, a pincében összezárva a Sopronból átköltözött Teológiai Akadémia hallgatóival.

Ma már nyugdíjba menő akkori teológusokkal egyetemi tanulmányaim befejezéséig szoros baráti és testvéri kapcsolatba kerülhettem. Életem meghatározói ők, hiszen részt vehettem áhítataikon, közös imádságos alkalmakon, és együtt igyekeztünk a Deák térre, az istentiszteleti alkalmakra.

Édesapám püspöki titkári szolgálata 1967-ben az építési diplomatervem készítése idején zárult. Dezséry László és Ordass Lajos után Káldy Zoltán mellől távozott az Angyalföldi Gyülekezethez.

Angyalföldön fizikailag a vasárnapokat és a családi összejöveteleket leszámítva nem sok időt töltöttem, mert az egyetem elvégzése után összeházasodtunk Horváth Márta szakközépiskolai tanárral.

Kis családuknak életét Budakeszin kezdtük, majd az időközben megszületett gyermekeinkkel, a várral szomszédos Kis Svábhegyen folytattuk. Laci és Emese már a Budavári Gyülekezetben konfirmált.

Így lettem én is Budavári gyülekezeti tag és 1985-ben Szebik Imre invitálására presbiter. És akkor győzhettem meg arról, hogy jó helyen vagyok, mert

bebizonyosodott a számomra, hogy egy tanult szakmával is lehet szolgálni az Urat.

És egy ekkora épületegyüttesben mindig van felújítani, átépíteni és építeni való. Igen, hol betonoztunk és pincét, padlást lomtalanítottunk, hol tervet készítettem lelkészlakás átalakításról, toronysisak cseréről.

Ma már mindez nehezebben megy. Részben, mert öregebb lettem, részben, mert egyéb szolgáltatásokra is elhívást kaptam.

A zsinat indulásával kezdődött. Igen. Végig éltem az új törvények megalkotásával járó küzdelmeket, feszültségeket, indulatokat, vitákat, de a reményt is, hogy talán hozzájárulhatunk egyházunk megújulásához. A három egyházkerület új rendszer elindulásakor az Északi Egyházkerület gyülekezetei kerületi felügyelővé választottak, így lettem szolgatársa és elnöktársa D.Szebik Imre püspök úrnak. Közben több egyházi beruházás tervezésében vehettem részt (Farkasrét, Zomba, Kemenespálfa, Szarvaskend, Balatonfüred, Kékgolyó utca, Encs templomai, Nyugdíjas Lekészotthon Hűvösvölgyben, Ökumenikus központ a Lágymányoson, Balatonszárszói Missziói Otthon, Bényén és Budakeszin gyülekezeti központ).

2006-ban újra megválasztottak kerületi felügyelőnek. Szebik püspök úr után most dr. Fabiny Tamás elnöktársa lehetek.

A szolgálat számomra boldogító teher, azonban elsősorban családom – feleségem, gyermekeim és hat unokám – érzik sok esetben a hiányomat, de kevesebb időm jut a szeretett gyülekezetem számára is.

66 évesen változatlanul végzem szakmai munkámat és részt veszek szakmám közéleti tevékenységében is.

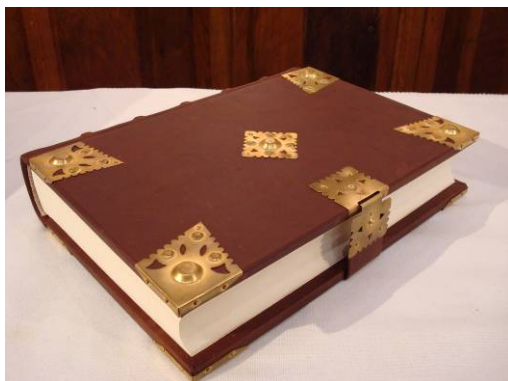
66 évesen visszatekintve nem mondhatom, hogy küzdelmekről mentes lett volna az életem, mégis hála adok az Úr Istennek, hogy adott mindenhez erőt, adott képességet arra, hogy megtervezhettem több templomot, egyházi épületet, irodaházat, uszodát és egyéb sportlétesítményt, autósalonokat, üzemi épületeket, filmstúdiót. Részt vehettem a Millenáris park és a Megyeri hid tervezésében és munkáimat Ybl díjjal, Csonka Pál díjjal, Europa Nostra díjjal és egyéb szakmai elismeréssel értékelték.

És hála adok az Úrnak, hogy voltak a családomban szerető asszonyok, akik megtanították a templomba járás örömét, és voltak férfiak, akik révén belém vésődött az evangélium üzenete, és van feleségem, aki megértően viseli az elfoglaltságomból adódó nehézségeket, és vannak sikereikkel büszkeségemet növelő gyermekeim és hat szép unokám, és van számos jó barátom, akik mindig önzetlenül segítenek és támogatnak, és vannak jó munkatársaim, akikkel meg tudjuk oldani a ránk bízott feladatokat, és van egyházam, amiért elődeim oly sokat tettek, hogy megmaradjon, és van reménységem, mert él az Úr Jézus Krisztus.

Benczúr László

Elkészült a kézzel másolt Újszövetség

*Nem gondoltam volna, hogy ekkora élmény lesz!
Milyen jó volt elmélyedni a másolt mondatokban, és
addig forgatni magamban, amíg le nem írtam!
Mennyivel jobban odafigyeltem így a történetre!
Olyan sok apró részletet fedeztem fel, amit eddig
észre sem vettem!*

*Köszönöm, hogy rábeszélteél, hogy én is másoljak!
Kíváncsi volnék mások tapasztalataira is!*

*Nem gondoltam, hogy ilyen gyönyörű lesz! Milyen
jó látni a sokféle kézírást, a mégis egységes, ren-
dezett oldalakat! Jó, hogy rajzok is születtek bele!*

Néhány mondat, néhány gondolat ez azok közül,
amelyek az elmúlt időszakban nagy örömet okoztak
számomra.

Két éve már, hogy megszületett az ötlet, hogy a Bib-
lia éve alkalmából (2008) gyülekezetünk kézzel
másolt Újszövetséget készítsen. A templomi bib-
liamásoló asztalhoz nagyon sok testvérünk ült le,
hogy néhány sort vagy hosszabb szakaszt leírjon.
Belelapozva a könyvbe megsejthetünk valamit
gyülekezetünk sokszínűségéből, Biblia-szeretetéből.

2009 elején már alig hiányzott néhány levél a
másolásból, így aztán családról-családra adtuk a
kéziratot, hogy otthon fejezzük be – immár nagyobb
léptekkel haladva – a megkezdett munkát. És volt,
aki sokadszor visszakérte volna. Mert micsoda lehe-
tőség ez arra, hogy csendben megálljunk Isten Igéje
fölött! Itt nem lehet rohanni, nem lehet csak futó
pillantást vetni a mondatra, mint esetleg a reggeli
kapkodásban az Útmutató aznapi igéire. Itt lassan,
alaposan, minden apró részletre kiterjedően kell
megfigyelni a szöveget, a tagolást, az írásjelet, a kis-
és nagybetűket. Akkor tudom hibátlanul, szépen
leírni, ha sajátommá, ha bensőmmé válik az, amit
olvastam. Sok másolótársammal együtt hálás
vagyok Istennek ezért az élményért!

Közben munkába lendültek a rajzoló is, Richly
Zsolt grafikus, és az ifjúság oszlopos tagjai, Vida
Léna, Czenhe Anna, Kata és Lili készítettek illusztr-
ációkat. Zsolt az evangélisták szimbólumaival
foglalkozott tudományos igényességgel, a Czenhe

lányok evangéliumi történeteket jelenítettek meg,
kedves, derűs színvilággal és szemléletmódban.
Léna festményei megéreztetik velünk a történetek
drámai voltát.

Hálás vagyok mindazoknak is, akik az apró háttér-
munkákban segítettek és a részfeladatokat maguké-
nak érezték! Hiszen az előre összefűzött ívekre
margót kellett rajzolni, amit aztán a szöveg el-
készültekor radirozhattunk. A templomban mindig
kellett legyen papír a folytatáshoz, sorvezető és toll.
Résen kellett lenni, hogy jó helyről folytassuk, mert
egyszer valaki visszalapozott a kikészített Bib-
liában, és így egy fél evangéliumot kétszer is leír-
tunk. Mindez az odafigyelés, gondoskodás még
értékesebbé teszi az elkészült könyvet, ami valóban
egy közösség, a Budavári Gyülekezet műve lett.

2009. október 25-én, a Biblia vasárnapján helyeztük
el az elkészült, bőrbbe kötött, fémcsatos könyvet az
oltáron, ahol méltó helye lesz a közösen készített
Bibliánknak.

Sólyom Anikó

Túrmezei Erzsébet:

Minden napom örök csodája

Érted minden nap hálát adni,
Téged egyre nagyobbak látni,
királyi kincseid csodálni
és koldusodként elfogadni,

Krisztusom, erre segíts engem!
Így lesz minden nap hálaének.
Percek, évek rólad beszélnek.
Irgalmadat ujjongva zengem.

Legyek egyre kisebb, szegényebb,
s egyre sugárzóbb a Te fényed!
Koldusszívem ezt kéri, várja.

Hadd áldlak új meg új énekben
Téged, Te megköszönhetetlen,
minden napom örök csodája!

E s e m é n y n a p t á r

2009. Ádvent - Karácsony

November 29. Ádvent 1. vasárnapja

RÁDIÓS KÖZVETÍTÉS MIATT KIVÉTELESEN

10.00 órakor lesz Úrvacsorai istentisztelet

Igét hirdet: *Balicza Iván igazgató lelkész*

Figyelem!!! a 9.00 és a 11.00 órakor kezdődő istentisztelet így elmarad!

November 29-december 4-ig vasárnaptól – péntekig minden este 18.00-kor ÁDVENTI EVANGÉLIZÁCIÓ

Ádvent – fény a mélységben címmel.

Igét hirdet: *Balicza Iván*

Az evangélizáció keretében vasárnap este vespera.

December 1. kedd

(az evangélizációs istentisztelethez kapcsolódva)

19.00 – PRESBITERI GYŰLÉS

December 2. szerda

(az evangélizációs istentisztelethez kapcsolódva)

19.00 – EGYHÁZMEGYEI KÖZGYŰLÉS

December 6.

Ádvent 2. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

11.00 – a KONFIRMANDUSOK bemutatása
az istentisztelet keretében

16.00 – CSALÁDOS DÉLUTÁN

A kisgyermekes családok találkozása
és a „totyogók istentisztelete”

A tetté lett szeretet címmel.

Vendégünk lesz a Mikulás is!

December 6. vasárnap

18.00 – TAMÁS MISE

fiatalok és keresők istentisztelete
a zuglói evangélikus templomban

December 12. szombat

17.00 – KONFIRMANDUS DÉLUTÁN
tanulás és közösségépítés

December 13. Ádvent 3. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – ÁDVENTI ÁHÍTAT

18.30 – BACH EST

Bányai Júlia – szoprán

Generose Sehr – alt

Megyesi Zoltán – tenor

Krokovay Marcell – basszus

Kővári Péter – kontinuo

Weiner-Szász Kamara-szimfonikusok

Budavári Oratóriumkórus

Vezényel: *Bán István*

A belépés díjtalan!

*Adományokat gyülekezetünk zenei életének
támogatására elfogadunk!*

19.00 – FÉSZEKRAKÓ KÖR – fiatal házások
és házasságra készülő fiatalok alkalmá

Téma: Lehet-e gyermekeinket búra alatt

nevelni? – Hol van a védelem és a befolyás
határa?

December 20.

Ádvent 4. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

(az esti istentisztelethez kapcsolódva)

19.00 – FÉRFI KÖR

Téma: Tanítványarcok és a mi
tanítványságunk – Pál apostol

December 24. csütörtök Szenteste

Várban:

15.30 – BETHELEMES – a családok karácsonya

16.00 – ÜNNEPI ISTENTISZTELET

Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

24.00 – ÉJFÉLI ISTENTISZTELET

Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

16.00 – ÜNNEPI ISTENTISZTELET

Igét hirdet: *Balicza Iván*

December 25. péntek Karácsony 1. napja

Várban:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

11.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*

December 26. szombat
Karácsony 2. napja

Várban:9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*11.00 – Igét hirdet: *D.Szebik Imre*

Karácsony 2. napján nincs esti istentisztelet!

Budagyöngyén:9.00 – Igét hirdet: *D. Szebik Imre*

December 27.
Karácsony utáni vasárnap

Várban:9.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Ezen a vasárnapon nincs esti istentisztelet!

Budagyöngyén9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

IFJÚSÁGI ELŐSZILVESZTER

Karácsony és újév között az ifjúság és a konfirmandus csoport együtt tölt egy hangulatos, vidám napot.

Játszunk, énekelünk kirándulunk.

A részletekről majd

szórólapon adunk tájékoztatást.

December 31. csütörtök
Óév este

Várban:

18.00 – Úrvacsorai istentisztelet

Igét hirdet: *Bence Imre*

23.30 – Év búcsúztató áhítat

Igét hirdet: *Balicza Iván*Budagyöngyén:18.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

2010.
Január 1. péntek
Újév napja

Várban:9.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*Budagyöngyén:9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Január 3. vasárnap
Az év első vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

16.00 – CSALÁDOS DÉLUTÁN

A kisgyermekes családok találkozója és a „totyogók istentisztelete”

18.00 – DICSŐÍTŐ ISTENTISZTELET
a fiatalok istentisztelete

Január 5. kedd

18.00 – BIBILIAÓRA

19.00 – PRESBITERI GYŰLÉS

Január 6. szerda
Vízkereszt ünnepe

Istentiszteletek a Várban:

11.00 órakor és 18.00 órakor

Január 10. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

19.00 – FÉSZEKRAKÓ KÖR– fiatal házások és házasságra készülő fiatalok alkalma

Téma: Más kárán tanul az okos – a válás leggyakoribb okai, illetve azok elkerülése a házasságban

Január 16. szombat

17.00 – KONFIRMANDUS DÉLUTÁN
tanulás és közösségépítés

Január 17. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

(az esti istentisztelethez kapcsolódva)

19.00 – FÉRFI KÖR

Téma: „Életünk izgalmas kérdései”
összefoglaló címmel új sorozat indul!

Január 17-24-ig

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

Minden este ökumenikus istentisztelet a környezetünkben élő református, római- és görög-katolikus testvérekkel.

Február 6. szombat

16.00 – GYŰLEKEZETI FARSANG

jelmezekkel és játékokkal, néptáncsal és sok kedves pillanattal.

Helyszín: az I. kerületi Önkormányzat aulája
Kapisztrán tér 1.

Február 14. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

19.00 – FÉSZEKRAKÓ KÖR– fiatal házások és házasságra készülő fiatalok alkalma

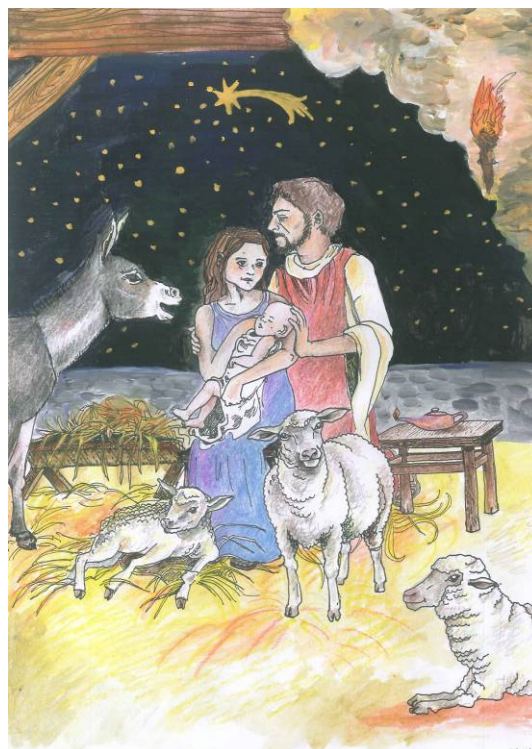
Oláh Lajosné:

A jászol előtt

Aranyam: a szeretet,
– Tűzben megpróbált arany –
Mirhám a Te kegyelmed,
Érdemem helyett ez van.
Tömjénem a szenvedés,
Fájó parázson égett,
De füstje felfelé szállt
És megkeresett Téged.

Ennyim van csak, s egy szívem.
Ez az én összes kincsem,
Arany, tömjén és mirhám
Nem királyi, s hamis tán...
Mégis ... legjobbját hoztam!
S megálljak az ajtóban?

Jászolod fényköréből,
Ragyogó két szemedből
Biztatás csillog felém,
S újra éled a remény.
Könnyes szemmel Rád nézek:
Én Jézusom! Jöhetek...?

Vida Mária Magdolna (Léna) rajza

KARÁCSONY

Úristen veletek, Keresztyének, örüljetek!
Meváltásunkra született!

Úr - is - ten ve - le - tek, Ke - resztyének, ö - rül - je - tek:
I - gaz hit - tel ha ti fel - ké - szül - te - tek,
Bű - ne - i - tek - ből ki - tér - te - tek.

2. Istennek szent Fia, E világnak Megváltója, Az örök kárhoznak elrontója, Mennyországnak is megnyitója.
3. Érettünk született, Bűn hatalma megtöretett, Égi Atyánkhöz utat ő épített, Érette vár az örök élet.
4. Ezen mi örülünk, Mert Krisztus a mi reményünk, Ha őbenne igazán, szívből hiszünk, Nagy bűneinkből kiterhetünk.
5. Higgynk a Krisztusban, Atya Isten szent Fiában, Mi természetünknek újjítójában, Bűnnek igaz megrontójában.

Szöveg: Huszár Gál énekeskönyve 1560. Dallam: Kolozsvár, 1744. [RMIE 35].

806

Kedves Testvérek!

Az új Gyülekezeti Liturgikus Könyvben is megtalálható karácsonyi énekkel kívánunk a gyülekezetünk tagjainak áldott ünnepet! A XVI. század nyomorúságaiban így tudtak énekelni evangélikus eleink. Huszár Gál énekeskönyve megőrizte számunkra ezt az énekszöveget: Úristen veletek, Keresztyének, örüljetek!

Az ő példájuk segíthet bennünket abban, hogy igaz reménységgel lehet előre tekinteni: Úristen veletek! Akinek ez a bizodalma, az a külső nehézségek és belső nyomorúságok közepette is reménységben van. S karácsony – Jézus születésének ünnepe – éppen ezt hirdeti meg: Immánuel! Velünk az Isten!

Az új évünket is bizzuk Rá: arra, aki azért jött, hogy a bűn hatalmát megtörje.

Áldott karácsonyt és Isten által békességes új esztendőt kíván a

*Budavári Evangélikus Gyülekezet Elnöksége,
lelkészei és tisztségviselői*

TEOLÓGIA MINDENKINEK**A Schmalkaldeni cikkek**

A „Schmalkaldeni cikkek” János Frigyes szász választófejedelem megbízásából készült 1537-ben, s a következő év elején Luther Márton, Justus Jonas, Bugenhagen, Cruciger, Amsdorf, Spalatin, Agricola és Melanchthon aláírásával került a fejedelem és a schmalkaldeni szövetség tagjai elé.

A schmalkaldeni szövetség 1531-ben jött létre: kilenc protestáns fejedelem (a szász, braunschweigi, hesseni, anhalti és mansfeldi családokból), valamint tizenegy szabad birodalmi város képviselőit egyesítette. Az elnevezés a szövetség létrejöttének helyszínéből, Schmalkalden, türingiai város nevéből származik. A szövetség célja az volt, hogy az érintettek V. Károly császárral szemben vallásukat, valamint politikai függetlenségüket megvédjék. A szövetség feje János Frigyes szász választófejedelem és Fülöp hesseni tartománygróf volt. A szövetségesek arra kötelezték magukat, hogy vallási kérdésekben összetartanak és hitüket megvédik. Emellett a szövetségnek politikai oka is volt, mégpedig az, hogy a birodalmi gyűlés perbe fogta a protestánsokat a papi javak lefoglalása miatt. A császár többször felszólította őket, hogy hagyjanak fel új hitükkel, különben végrehajtja rajtuk a birodalmi gyűlés végzéseit. Luther és Melanchthon a többi teológussal együtt azt vallotta, hogy a császárt a vallási üldözések miatt nem kell megtámadni, ami azonban az ügy peres részét illeti, kérdezzék meg a protestáns rendek a jogászokat, és hallgassanak azokra.

Mіндеzen viszályok közepette a protestáns rendek örömmel fogadták, hogy a pápa komolyan foglalkozni kezd egy reformzsinat gondolatával. Felszólították teológusaikat: állítsák össze azokat a feltételeket, amelyek mellett az egyesülés lehetséges. Ezeket a feltételeket tartalmazza az ún. „Schmalkaldeni cikkek”.

Luther a schmalkaldeni cikkekben különösen a protestáns és katolikus vallás közötti különbségeket s ellentéteket emelte ki. Melanchthon e cikkeket ezzel a megjegyzéssel írta alá: „A pápáról azonban azt tartom, hogy: ha engedélyezné az evangéliumot az alá tartozó és a jövőben alá kerülő keresztyének békessége és egyetemes egysége érdekében, akkor felsőbbségét a püspökök felett *jure humano* (emberi jog alapján) mi is meghagyhatnók.” Ezen megjegyzés alapján szoktak arra következtetni, hogy ezekben a kérdésekben a humanista Melanchthon már elhatárolódik Luthertől. Mikor a cikkeket a teológusok aláírták, felmerült a kérdés: részt vegyenek-e a protestánsok a pápa által összehívott zsinaton. Melanchthon a tárgyhöz már jóformán hozzá sem szólt.

A „Schmalkaldeni cikkek” három főrészből áll, ezek együtt 23 cikkelyt alkotnak.

Az első főrész „A felséges Istenről szóló fő tételek” címet viseli, és központi kérdése a Szentháromságról szóló tanítás. Ez a főrész a legrövidebb a három közül, és Luther a rá jellemző nyíltsággal le is írja, hogy miért: „E cikkek fölött vita és per nincsen, mivel ezeket mind a két rész vallja, azért nem is szükséges róluk több szót ejteni.”

A második főrészben Luther a megváltásunkra vonatkozó tételek között tárgyalja a fontosabb elválasztó kérdéseket, mint a mise, a szentek segítségül hívása, a papi intézmények és a pápaság kérdését. A hit általi megigazulás ennek a főrésznek az első és végig uralkodó érve, ami mellett Luther a szentírási igék sorával érvel:

„Jézus Krisztus, a mi Istenünk és Urunk, a mi bűnünk miatt halt meg és a mi igazságunkért támasztott fel. Róm. 4. (25. v.). És egyedül ő Istennek ama bányája, aki elvette a világ bűnét. Ján. 1. (29. v.). És az Isten mindnyájunknak bűnét reá rakta. Ézs. 53. (6. v.). Szintúgy: mindnyájan vétkeztek és ingyen igazulnak meg kegyelemből a Jézus Krisztus vérében való váltság által. Róm. 3. (23. s köv. v.). Mint-hogy hát ezt így kell hinnünk és az üdvösséget más-ként, semmiféle cselekedet, törvény avagy érdem által egyáltalán meg nem szerezhethjük, nyilvánvaló és kétségtelen dolog, hogy minket egyedül az ily hit igazíthat meg, amint a Róm. 3-ban (28. v.) Pál mondja: Azt tartjuk, hogy az ember megigazítatik a törvény cselekedetei nélkül a hit által. Hasonlóképpen: Hogy egyes-egyedül Ő igaz és megigazítója a Jézus hitéből valónak. (Róm. 3. 26.)”

Luther a második főrész végén egy megjegyzést ír a cikkekhez. A békülékeny Melanchthonnal szemben (aki az Ágostai hitvallás megírásakor komolyan ügyelt a megfogalmazásra) végig nagyon élesen ír, és a következőképpen kommentálja a leírtakat:

„E négy cikkben bőven találunk kárhóztatni valót a zsinaton, mert e cikkek bármelyikéből egy árva betűt sem hagyhatnak meg nekünk, de biztos tudom, nem is akarnak.”

A harmadik főrész a legterjedelmesebb. Ezek a tételek a tanítás részletesebb kifejtését tartalmazzák, úgymint pl.: bűn, törvény, megtérés, evangélium, szentségek, kulcsok hatalma, gyónás, átok, papok házassága, egyház, emberi rendelkezések. Ezeket a kérdéseket Luther „értelmes emberek” közti megbeszélésre ajánlja. Ezen cikkek tárgyalásánál végig emlegeti az akkori tévelygéseket, és ezekhez képest a hit általi megigazuláshoz ragaszkodva fekteti le tanait.

A „Schmalkaldeni cikkek” hitvallási irat végül nem került az elhalasztott zsinat elé, de azóta is Luther gondolkodásának egyik legjellemzőbb műveként tartják számon.

Jorsits Attila

RENDSZERES ALKALMAINK**Hétfő**

- 10.00** – Baba-mama kör – minden hónap 2. és 4. hétfőjén
17.00 – Bibliaóra a Budagyöngyén
19.00 – FIFE – több generációs alkalom fiataloknak és felnőtteknek

Kedd

- 9.00** – Imaközösség
18.00 – Bibliaóra

Szerda

- 17.00** – Hittanóra a Budagyöngyén elsősorban alsós gyermekeknek

Csütörtök

- 10.00** – Nyugdíjas kör – bibliaóra nyugdíjasoknak egy kis teával, süteménnyel
17.00 – Hittanóra – alsósoknak és felsősöknek
17.00 – Cserkész örsgyűlés (fiú örs alsós fiúk számára!)
19.00 – Egyetemista ifi kör

Péntek

- 16.00** – Konfirmációs óra
18.00 – Ifjúsági óra a konfirmáció után lévő fiataloknak

Vasárnap

- 11.00** – Hittanórák – az istentisztelettel párhuzamosan óvodásoknak, alsósoknak és felsősöknek külön csoportban! (Gyülekezés a templomban!)

1.,2.,3. osztályos lányok számára cserkészörsöt szervezünk. Jelentkezni, érdeklődni a Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapat csapatkapitányánál, Bence Domonkosnál lehet a (20) 824-40-36 telefonon.

A Lelkészi Hivatal

(1014 Budapest I. Táncsics M. u. 28.)
fogadóórái: hétfőtől péntekig 9.00-13.00
 vagy megbeszélés szerint.

☎ és fax: 356-97-36

Internet: <http://budavar.lutheran.hu>

E-mail: budavar@lutheran.hu

Gyülekezetünk lelkészei:

Balicza Iván – igazgató lelkész
 mobil: 06-20/824-20-70

e-mail: balicza@t-online.hu

Fogadóóra: *kedd 10.00-13.00*

Csütörtök 9.00-13.00

Bencéné Szabó Márta – lelkész
 mobil: 06-20/824-30-57

Fogadóóra: *hétfő 9.00-13.00*

Bence Imre – lelkész, esperes

mobil: 06-20/824-40-37

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Fogadóóra: *hétfő 15.00-16.30*

Szerda és péntek 9.00-13.00

Dr. Fabiny Tamás – püspök ☎ 394-23-35

tamas.fabiny@lutheran.hu

A Gazdasági Hivatal

fogadóórái: kedd, szerda, péntek: 9.00-12.30

Madocsa Zsolt – felügyelő

Fogadóóra: *minden hónap 3. keddjén 18.00-19.30 között,*

előzetes időpont egyeztetéssel

Kövesy Emese irodavezetőnél – ☎ 356-97-36

Köszönet

Az őszi képviselő-testületi ülésünk előtt gyülekezetünk Gazdasági Munkacsoportja is ülést tartott, amelyen áttekintették gyülekezetünk gazdasági helyzetét a harmadik negyedév lezárása után.

Megállapítást nyert, hogy bevételeink csökkenése elsősorban a külső – állami vagy pályázati – támogatások csökkenéséből fakad. Gyülekezetünk gazdasági működőképességét elsősorban a gyülekezeti tagok önkéntes felajánlásai, az ún. egyházfenntartói járulékok, a perselypénzek és az adományok biztosítják. Ezek a bevételek, a kiadásokon történő takarékoság mellett, eddig biztosítani tudták a gyülekezet működését.

2008-ban a gyülekezetünk névsorában szereplő közel 1700 családból 600 járult hozzá az egyházközség fenntartásához. Ezúton köszönjük meg a gyülekezetünket támogató gyülekezeti tagok áldozatát és azt, hogy a nehezedő külső körülmények között sem feledkeztek meg egyházközségünk, templomunk és a gyülekezet által végzett szolgálat támogatásáról.

Isten áldása legyen azokon, akik az evangélium hirdetéséért, a gyermekek hitben neveléséért, a karitatív munka ellátásáért, a gyülekezeti közösségek életéért, valamint templomunk és környezetének fenntartásáért áldozatot hoznak!

A Gazdasági Bizottság és a Gyülekezet Elnöksége

**„Énekeljétek az Úrnak új énekét”
 Budavárban**

*Új gyülekezeti kórust szervezünk,
 Akinek szívügye gyülekezetünk zenei élete,
 szívesen énekel, valamint már van zenei-
 ill. kórusgyakorlata és fiatalnak érzi magát,
 ne habozzon, jelentkezzen nálam, hívjon, írjon!!!*

*Szeretnénk hamarosan beindítani működésünket,
 és reméljük, hogy nagyon sokan leszünk,*

Alakuló megbeszélés: 2010. január 3-án
a 6 órás istentisztelet után

ujkorus@gmail.com

06-20/824-62-52

Bán István

a gyülekezet kántor-karnagya

Hírek - Hírek - Hírek – Hírek

- Gyülekezetünk presbitériumának 12 tagú küldöttsége részt vett az Evangélikus Presbiterek Országos Találkozásán.
- Szeptember 16-án a bibliaórák kicsiny csoportjával meglátogattuk a Békásmegyeri Szeretetotthonba költözött testvéreinket.
- Szeptember 16-án este közel 40 pedagógus jött össze arra a megbeszélésre, amelyet a Budai Evangélikus Iskola tervezése ügyében hívott össze az egyházmegye vezetősége.
- Balicza Iván igazgató lelkész és felesége egy német lelkész-továbbképzési program keretében szeptember 14-30. között Jeruzsálembe látogatott. A konferencia témája „Bűn és megbocsátás az Ószövetségben” volt.
- Szeptember 20-án a Sarepta Szeretetotthon 50 éves születésnapját ünnepeltük. Az ünnepi istentiszteleten Bence Imre hirdette az igét.
- Konferencia volt Piliscsabán „A legkisebbek a gyülekezetben” címmel, amelyen az egyházmegye hitoktatói és gyermekmunkásai körében a budavári totyogók istentiszteletének modelljét is bemutathattuk.
- Dr. Fabiny Tamás püspök felszentelte a Budakeszin élő evangélikusok imaházát.
- Október 4-én, a 100 éves Óbudai Egyházközség születésnapján az egykori anyagyülekezet nevében köszöntötte a gyülekezetet Bence Imre lelkész.
- Október 4-én a gyülekezet-történeti munkacsoport vezetésével délutáni látogatás tettünk a Farkasréti temetőben, és felkerestük egykori lelkészeink sírját.
- Az ifjúsági kör és a konfirmandusok őszi hétvégét tartottak Nagyvelegen.
- Előkészületeket tettünk a 2010-es évi nyári tábor szervezésére, s október 21-én a gyermekmunkatársak kis csoportjával felkerestük a szigetmonostori Árnyas Sziget táborközpontot mint lehetséges helyszínt.
- Balicza Iván október 22-25-ig látogatást tett Regensburgban, az I. kerület testvérvárosában, és igehirdetést tartott a St. Oswald templomban.
- November 4-én, a forradalom leverésének emléknapján Balicza Iván ökumenikus istentiszteleten szolgált a Mátyás templomban
- Madocsai Zsolt felügyelő november 6-8-ig részt vett a felügyelők országos találkozásán Révfülöpön, az Ordass Lajos Oktatási központban.
- Gyülekezetünk ifjúságánál látogatást tett az alakuló soproni ifjúság 11 fős csoportja, Hegedűs Attila lelkész, valamint Schlögl Patricia és Pityer Gabriella pedagógusok vezetésével.
- Gyülekezeti munkatárs képzés indult Piliscsabán D. Szebik Imre ny. püspök szervezésében. A harmadik évadban gyülekezetünket Madas Zsuzsa és Kiss József presbiterek, valamint Várhegyi Klára képviselik.
- November 14-én az egyházi iskolák elhunyt tanárai és diákjai emlékére tartott ökumenikus istentiszteleten Balicza Iván szolgált a Margit körúti ferences templomban.
- Bence Imre és felesége a Nagyalásnyói Egyházközségben (Veszprém megye) tartott vitatott képes beszámolót jeruzsálemi útjukról Manke-Lackner Eszter lelkész meghívására.

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

Ádventi előzetes

Az ifjúsági kör tervei alapján ádventi vásárral és ádventi programokkal készülünk

IFI-UDVAR

elnevezéssel az ádventi hétvégékre.

Az IFI-UDVARBAN lesz

karácsonyi ajándéktárgyak vására és bolhapiac,

rajzkiállítás és kreatív programok,

forralt bor és mézeskalács,

társasjáték-klub és meditációs ösvény.

A pontos programokról szórólapon

és az ifjúság honlapján

(<http://budavar-ifi.gportal.hu>)

adunk majd információt.

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

*Budavári Hírmondó
az Egyházközség tájékoztató hírlevele
Szerkesztőbizottság: Bence Imre, Kőháti Dóra
Tördelés: Varga Katalin
Felelős kiadó: Balicza Iván, igazgató lelkész
A Budavári Hírmondó az NCA pályázati támogatásának segítségével jelenik meg.
Nyomdai munkák: LH Graphipress Kft.*